

Nr 64.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fullmakt att i arbetslöshetsbekämpande syfte igångsätta arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47.

(3:e avd.)

I propositionen nr 150 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 5 mars 1948, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1948/49, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag äro uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47.

Förra årets riksdag lämnade Kungl. Maj:t en motsvarande fullmakt, avseende innevarande budgetår.

I skrivelse den 19 februari 1948 har *arbetsmarknadsstyrelsen* behandlat frågan om sysselsättningsberedskapen under budgetåret 1948/49. Därvid har styrelsen beträffande innebörden av nyss angivna finansfullmakt och vad därmed sammanhänger anfört bland annat följande.

Arbetsmarknadsstyrelsen har nu i huvudsak genomgått utredningsmaterialet för investeringsreserven för budgetåret 1948/49. Utredningen har givit vid handen, att Kungl. Maj:t genom en finansfullmakt knuten till den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1946/47 skulle ha möjlighet att för finansiering av arbeten i arbetsmarknadsreglerande syfte under nästa budgetår inom finansfullmaktens ram utnyttja anslag å beredskapsstaten å driftbudgeten om sammanlagt ca 631 milj. kronor och å kapitalbudgeten om sammanlagt ca 263 milj. kronor eller tillhoppa ca 894 milj. kronor. Vid beräkningen av dessa anslagsbelopp har styrelsen tagit hänsyn såväl till sådana investeringsobjekt i investeringsreserven för budgetåret 1946/47, vilka kunna överflyttas till investeringsreserven för budgetåret 1948/49, som till sådana nya investeringsobjekt, vilka föreslagits ingå i reserven och vilka avsetts att finansieras med anslag å beredskapsstaten till vissa kollektiva ändamål.

På grund av efter år 1945 inträdda kostnadsstegringar och i ett fåtal fall ändringar av de ursprungliga planerna, som under planeringsarbetets gång visat sig nödvändiga, kan flertalet av från investeringsreserven för budgetåret 1946/47 överflyttade företag nu icke utföras för den tidigare beräknade kostnaden. I fråga om sådana företag, vilka avses att finansieras av anslag till vissa kollektiva ändamål, torde hinder icke föreligga för vederbörande myndigheter att för företagens utförande ställa medel till förfogande i den omfattning, som motsvaras av den dagsaktuella kostna-

den. Beträffande sådana från investeringsreserven för budgetåret 1946/47 överflyttade företag åter, vilka avses att finansieras av anslag å beredskapsstaten, knutna till de särskilda företagen, förutsätter styrelsen, att, då finansieringen av ett antal särskilt angivna företag sker genom ett gemensamt anslag, företagen inom anslagetets ram må utföras för den av prisstegringarna och nödvändiga ändringar av planerna förorsakade högre kostnaden. Ökade kostnader torde även kunna bestridas av anslaget å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. i enlighet med vad som förutsatts vid anslagetets beräkning.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Såsom arbetsmarknadsstyrelsen framhållit torde en betryggande sysselsättningsberedskap kunna upprätthållas utan att ett utformat förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1948/49 nu underställes riksdagen. Kravet på beredskap synes i stället kunna tillgodoses genom en finansfullmakt av det slag, som under innevarande budgetår står till Kungl. Maj:ts förfogande. Därest utvecklingen på arbetsmarknaden senare skulle giva anledning därtill, bör på grundval av arbetsmarknadsstyrelsens utredningar om revidering och komplettering av investeringsreserven ett förslag till allmän beredskapsstat upprättas och underställas riksdagen.

Mot styrelsens uttalanden rörande finansieringen av sådana företag, vilka på grund av prisstegring eller av annan orsak icke nu kunna utföras inom den ursprungligen beräknade kostnadsramen, har jag ingen erinran.

Den erforderliga fullmakten synes böra bestämmas till oförändrat belopp av 150 miljoner kronor. Fullmakten bör liksom för innevarande budgetår anknytas till de på allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 uppförda anslagen. Jag får i anslutning härtill erinra om att 1947 års riksdag i fråga om vissa å beredskapsstaten uppförda anslag medgivit ändring av de till grund för anslagen liggande investeringsplanerna (prop. nr 116, r. skr. nr 389).

För den händelse ifrågavarande fullmakt tages i anspråk böra samma grunder för bidrag till kommuner och enskilda vid utförande av arbeten tillhörande investeringsreserven som för innevarande budgetår få tillämpas (prop. 1947: 116, r. skr. nr 389).

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1948/49, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 150 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag äro uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47.

Stockholm den 20 april 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 67.